



OLYMP-SPORT

S červen 1968 - červenec 1969



OLYMP SPORT

Neperiodický zpravodaj motivové skupiny
olympijské a sportovní filatelie při ko-
misi námětové filatelie. Červen 1968.

Vážení přátelé - sběratelé!

Předstupujeme před vás s prvním výtiskem Olymp-sportu. Má být pojátkem mezi vedením motivové skupiny a vámi, kteří jste se do naší skupiny přihlásili. Nečiní si nárok na dokonalost a je připraven vystavit se vaší kritice. Výše jeho úrovně bude záležet také na všech vás. Odložte svůj nemístný ostych a skromnost a publikujte v něm své sběratelské poznatky a zkušenosti. Účelem tohoto zpravodaje je sloužit těm, kterým olympijská a sportovní filatelie učarovala. Napište nám, zda se to podařilo! Děkujeme!

Vedení skupiny

PÁR SLOV ÚVODEM

Sekce olympijské a sportovní filatelie, která byla jako jedna z prvních motivových skupin při Komisi námětové filatelie ustavena již v r.1965 v Choceradech, čítá k dnešnímu dni již hezkou řádku desítek členů. Mnozí z nich sbírají všechny známky se sportovní tematikou, jiní pak jen t.zv.známky olympijské. Jen nepatrná menšina se omezila na jiný vyhraněný sportovní obor. Ve srovnání s ostatními motivovými skupinami zjišťujeme, že co do kvanta patříme k nejsilnějším. Stejný poznatek bychom získali i nahlédnutím do statistik jiných filatelisticky vyspělých zemí. Zdálo by se tedy, že o životnost sportovní filatelie v budoucnosti není třeba mít obav. A přece tomu tak není. Na mnoha sběratelích se projevuje jakési rozlúčení, únava až resignace. Důvody mohou být různé, převládajícím však je současné nezdravé nadprodukcce emisí se sportovními náměty. U vědomí toho, že za tohoto stavu se budou množit a narůstat mezery ve sbírkách, mnozí náměťáři "zavod vzdávají."

Nám jde ovšem o to, aby řady sběratelů rostly. Boli nás každická ztráta, zvláště pak, jde-li o filatelistu, který své známky jen neukládá do zásobníku, ale s nimi také filatelisticky pracoval. Jsme si však při tom také vědomi, že důvody, zejména ten zhora zmíněný, kterými motivují svůj odchod, mají své vážné opodstatnění, že jim nutno čelit. Zkušenosti naznačují, že podobné problémy tíží sběratele-motiváře i jinde. V NSR v r.1965 vyvolal Arbeitskreis Sportfilatelie ve zpravodaji Der Sportfilatelist zajímavou diskusi. Týkala se sice filatelie olympijské, ale má dosah na celý úsek našeho filatelisticky-sportovního zájmu.

Pro zjednodušení zdůstaňme i my při olympijském tématu. Stálo by za úvahu, jak jsme zvažili, kolik zajímavých možností nám tento motiv nabízí. Nikde není přece psáno, že t.zv.olympijská sbírka musí bezpodmínečně obsahovat všechno, co od I.Olympijských her v r.1898 vyšlo.Pro ty, kdo s olympijskou filatelií teprve dnes začínají, by takovéto kompletizování bylo nepochybně soustem, které by jen s největšími obětmi strávovali.

Jsem naopak převědění, že pocit vnitřního uspokojení, hrsti i radosti a násto i obě vykonaného díla má, stejně vyvolat i sbírka omezená na určitý časový, teritoriální nebo jinak specializovaný usek. (Na př. XV. Olympijské hry v Helsinkách 1952 - Zimní olympijské hry - Sociální státy na Olympijských hrách - Letní atletika a olympijské hry atd.). Toto omezení musí ovšem časem zcela logicky vést k tématické specializaci, tedy k vyšší formě sbírání známek. Bude jen otázkou zpestření a obohacení výstav - především pak výstav sportovních a olympijských motivů - objeví-li se na nich na př. exponát Ženy a olympijská idea - Olympijský ohen - Nositelé olympijských medailí - Olympijské sportoviště atd.

To ovšem předpokládá, že takový sběratel-specialista se nespojí toliko se známkovým materiálem, ale využije v plném rozsahu i ostatní filatelistické dokumentace. V posledních dvou až třech olympiádách od 1952 se nám jí n. hromadilo víc než dostatek. Současná situace v námětové filatelii naznačuje, že i nejkompaktnější olympijská sbírka, sestavená jen ze známek, není ničím jiným než solídním základem. Naznačená specializace si také vymatí, aby sběratel soustavně rozvířoval své vědomosti a znalosti o předmětu sbírání. Rozhodně už nevytáhá studium katalogů a filatelistické literatury či tisku. Bude muset často sahát také po literatuře odborné, po časopisech, lexikonech a j., které mu mohou být nejen poučení, ale stejně i nejeden impuls a novou cestu. Úkolem tématické sbírky je, aby o něčem vypovídala. Je vizitkou sběratele. Vypráví nejen o daném tématu, ale i o svém tvůrci.

Ve stručnosti si řekněme ještě, kterého materiálu pro sbírku lze použít. Zásadně by to měl být materiál filatelistický t. j. známky, markety, aršíky, celiny, celistvoosti a razítka všeho druhu. Ne-filatelistický materiál musí být - je-li nezbytný - zastoupen minimálně. Lze utít mapy, plány, vignety, obrázky, ale opravdu jen v nejkrajnějším případě. Z materiálu, který máme k dispozici, vybíráme především ten, který má své oprávnění. Na př. v olympijské sbírce: vezmeme materiál zeší, které olympijské soutěže obestíjí případně které mají aspoň zastoupení v C. I. O. Jinými slovy řečeno nebudeme si dělat starosti a enčení o la Bhutan, Burundi, Dubai, Maldivy, Rwanda, a "příčinlivými" Sějšahy Ajman, Charjah, Quaiti a po. Do sbírky rozhodně nezařadíme ani t. z. v. "exilové vydání" (Rumunsko, Bulharsko, Ukrajina) a vydání, která mají charakter vyslovené spekulace a která byla děna rozhodnutím FIP na černou listinu.

Co zde bylo naprááno o olympijské filatelii platí pochopitelně i o celé sportovní filatelii. I zde možno vybudovat množství zajímavých ba dokonce originálních sbírek, které by byly i ověj nemalý dokumentární význam (Dějiny kopané, Mistrovství Evropy, Sportem k brannosti národa, Spor o čina lékaře, Národní sporty, Sportovní výstavy, Malové talovýchovné akce v ČSSR atd.).

Jsem si vědomi toho, že sběratel při budování své sbírky má citi největší možnou svobodu. Proto bychom byli neradi, kdyby sběratelské bylo chápáno jako předpis a neměnitelná směrnice. Je to jen nást k zamyšlení, nabídka k zpestření a nepochybně i zkvalitnění naší tvůrčí sběratelské činnosti. A v neposlední řadě chtějí být naše slova i zábranou, aby olympijská a sportovní filatelie pro kohokoliv z nás přestala být radostí nebo potěšením.

V. R. B.

OLYMPIJSKÉ KRUHY








Pět propletených kruhů vešlo na olympijské filatelie. Kruhy jsou seřazeny ve dvou řadách, tři nahore, dva dole. Každý kruh má barvu jinou a to: modrou, černou a červenou nahore, žlutou a zelenou dole. Pět barev předstává pět kontinentů, jejíž sportovní se účastní OH. Modrý kruh předstává Evropu, žlutý asi, zelený Australii, červený Ameriku a poslední černý Afriku.

Poprvé se olympijské kruhy objevily na portugalské známce vydané k IX. Olympijským hrám v Amsterdamu 1928. Jsou umístěny ve středě horního

okraje známky nad obrubem překážkáře. Od této doby vyšlo již mnoho známek s olympijskými kruhy. Ovšem i s celou řadou chyb. Umělci se chovají čunto k těmto kruhům tak, jakoby to byl ornament a nikoli symbol. R. 1948 vydala olympijskou serií Anglie. Na její první známce jsou kruhy uspořádány do přímého řetězu, na druhé známce téže serie jsou jen mírné vychýlení. Také na známkách Peru 1948 jsou kruhy v jedné řadě.

Od r. 1948 jsou téměř všechny olympijské známky vydávány se známkem pěti kruhů. Z grafického hlediska jsou zvláště zajímavé řetězy serie Rumunaka 1960 a NDR 1964. Kruhy jsou vtipně rozloženy po celé serii. Jiný příklad tvrdšího přístupu k olympijské symbolice skýtá známka Lichtenštejnska 1964. Bylo vydáno k olympiádě v Innsbrucku i v Tokiu. Kruhy spojují státní vlajky Rakouska a Japonska a symbolizují tak společnou ideu letních i zimních OH.

Ne každý postřehne v uspořádání olympijských kruhů odchylky nebo závady. Na první pohled jen jsou ovšem všechny stejné. Hlubším studiem můžeme najít několik typů:

- | | | |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Typ I |  | na maďarských známkách k OH 1952 v Helsinkách |
| Typ II | na švédských známkách k OH 1956 |  |
| Typ III |  | nejrozšířenější |
| Typ IV | maďarská známka k počtu Coubertin z r. 1964 |  |
| Typ V |  | sovětské známky k ZOH 1964 |
| Typ VI | kruhy v jedné ploše bez propletení |  |
| Typ VII |  | netypické uspořádání na známkách Anglie 1948 |

Kromě těchto typů, vyskytujících se na známkách, existují ještě jiné na různých propagačních materiálech.

Který z uvedených typů je však správný? Je tím I. typ symetrický jak tvrdí sovětský autor Šušerkov a Levin nebo nejvíce užívaný III. typ? A co ty ostatní? Zajímavé je srovnání typů II. a III. Představíme-li si pět skutečných propletených kruhů, pak typ II a III jsou stejné, jen nakresleny každý z jiné strany pohledu. Ani olympijská literatura není v ohledu na uspořádání kruhů jednotná, ať již jde o literaturu naši nebo cizí, o fotografie nebo znaky kreslené.

Možná říci, že snad 70% známek (i knih) používá III. typu kruhů, kdežto ostatní typy jsou zastoupeny málo. Co říkají oficiální činitelé o olympijské řadě?

V brožurce Olympijské hry 68 (studijní materiály), jejíž částí jsou též Mezinárodní řady OH na str. 14 pod hlavičkou Olympijská vlajka stojí psáno: Olympijská vlajka je bílá a má uprostřed pět do sebe vpletených kruhů. V horní řadě jsou zleva (od žerdi) doprava: modrý, černý a červený, v dolní řadě žlutý a zelený. Představují pět světadílů, které se zúčastňují OH. Správný způsob propletení kruhů: vlevo začíná žlutý, jde nad modrým, pak pod modrým, nad černým atd. Čili jinými slovy: správným je typ III.

Co říká Mezinárodní olympijský výbor? Díky pochopení vedení námětové skupiny pro sport a olympiády známe nyní i jeho oficiální stanovisko. Odpověď z Lausanne byla jasná - III. typ olympijských kruhů je správný, všechny ostatní jsou nesprávné. Historie kruhů se uzavírá. CIO by měl ovšem v zájmu zachování jednoty a správnosti seznámit všechny své členy se správným vzorem olympijských kruhů, stejně jako poštovní správy, aby se nedopouštěly porušování olympijského symbolu.

Kruhy jako olympijský symbol našly široké uplatnění nejen ve filatelii, ale i na nejrůznějších jiných místech. Ve filatelii je nacházíme netoliko na známkách, ale i na speciálních razítkách, vignetách etc.etc. V poslední době proběhly tiskem zprávy, že o účast na OH se hlásí i šestý kontinent - Antarktida. Změní se olympijský symbol? Správně by potom měl mít šest kruhů. Jak budou uspořádány? Příští léta nám dají odpověď.

Ing Zd.Slováček

MEXICO 68

Předkládáme přehled filatelistického materiálu, pokud nám byl do uzávěrky listu předložen a pokud se týká OH Mexico 1968:

I. Známky a aršíky:

1. předolympijská serie - den vydání 17.12.1965 - 5 hodnot (20c, 40c, 80c, 1.20 \$ a 2 \$) + 2 číselované aršíky s 50% příplatkem - aršíky jsou bez lepu na tuzším papíru
2. předolympijská serie - den vydání 15.10.1966 - 5 hodnot (20c, 40c, 80c, 2.25 \$ a 2.75 \$) + 2 číselované aršíky s 50% příplatkem
3. předolympijská serie - den vydání 12.10.1967 - 5 výplacních hodnot (20c, 40c, 50c, 80c, 2 \$) a 4 letecké (80c, 1.20 \$, 2 \$, 5 \$) + 4 aršíky (2 s výplacními a 2 s leteckými známkami) - aršíky jsou číselovány
4. předolympijská serie - den vydání 21.3.1968 - 6 hodnot výplacních (20c, 40c, 50c, 80c, 1 \$, 2 \$) a 4 letecké (80c, 1 \$, 2 \$, 5 \$) a 4 aršíky

Ke všem seriím vyšly také PDC. První serie vyšla též na cartes maximes (5 kusů) s motivy analogickými s obrazy na známkách. Jedná se o figuríny sportovců uložené v mexických museích (hráč s pálkou, odpočívající hráč, hráč s míčem, tabule k zápisům při míčových hrách, sportovní divák).

II. Razítka:

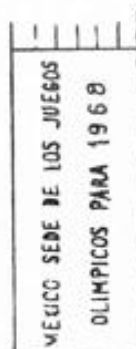
razítka 1. dne vydání:

1. neilustrované s textem MEXICO D.F./XIX.JUEGOS OLIMPICOS MEXICO 1968/SERIE PREOLIMPICA 1965/CORREOS MEXICO/DIA DE EMISION
2. Text: MEXICO 1, D.F./DIA DE EMISION/JUEGOS DE LA XIX OLIMPIADA/MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy a olympijský oheň
3. Mezi 4 vodorovnými linkami ozdobný text MEXICO 68
4. Černé stejné razítka jako na 3 a dále kruhové ruční modré razítka (vedlejší?) s olympijskými kruhy, datem vydání a textem CUARTA SERIE PREOLIMPICA/CORREOS MEXICO.

Propagační strojové razítko. Kruhové místní datové razítko je vždy na levé od druhé části s propagačním textem. Údaje datové t.j. rok, měsíc a den a hodina jsou po nehou, ovšem ne vždy ve stejném sledu. Vysvětlivé zkratky: R = rok, M = měsíc, D = den, H = hodina.

Propagační razítka s textem MEXICO SEDE DE LOS JUEGOS OLIMPICOS PARA 1968:

1. Mexico D.F.	L+ M R H
2. Mexico D.F., Admon.5	D+ M H R
3. Correos Mexico 1 D.F.	D+ M R H
3a -" -"	H R D+M
4. Admon.1 Mexico 1 D.F.	D+ M R H
5. Admon.3 Mexico 3 D.F.	R H D+M
6. Admon 15 Mexico 15 D.F.	R H D+M
7. Admon 22 Mexico 22 D.F.	H D+M R
7a -" -"	D+M R H
7b -" -"	R D+M H
8. Admon.16 Mexico 16 D.F.	D+M R H
9. Admon 19 Mexico 19 D.F.	D+M R H
10. Admon 24 Mexico 24 D.F.	R D+M H
10a -" -"	D+M R H
11. Admon 25 Mexico 13 D.F.	H D+M R
12. Admon 26 Mexico 4 D.F.	D+M R H
13. Correos Tuxtla Gutierrez, Chi.	R D+M H
13a -" -"	D+M R H
14. San Miguel de Allende Gto.	D+M R H
15. Tuxtla Gutierrez C.no.Ver.	D+M R H
16. San Luis Potosí, S.L.P.	D+M R H
17. Guadalajara, Jal.	D+M R H



Stejná razítka ale s textem USE Y COLECCIONE TIMBRES POSTALES OLIMPICOS.

18. Monterrey, N.L.	H D+M R
19. Mexico D.F.	D+M R H

U razítek 1 a 19 se vyskytuje datové část převrácená, razítko 3a je známo s převráceným údajem H, razítko 6 s převrácenými údaji D+M, R a H.

Olympijské frankotypy:

1. Text: MEXICO 1, D.F./PERM 345-P/COMITE OLIMPICO MEXICANO/XIX JUEGOS OLIMPICOS/MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy - uživatel Organizační výbor XIX.OH v Mexiku, ale jen velmi krátkou dobu!
2. Text: MEXICO 1, D.F./PERM 493-C/COMITE ORGANIZADOR MEXICO 1968 - obraz: olympijské kruhy
3. stejný frankotyp jako ad 2 jen změn: MEXICO 1, D.F./PERM 489-C
4. Text: MEXICO 1, D.F./PERM 454-C/MEXICO 1968 - obraz: kruhy. V horní levé části text: HASLER 21544 a zcela dole AHORRE TIEMPO ENVIANDO SUS CARTAS POR CORREO AEREO
5. Text: MEXICO D.F./JUEGOS OLIMPICOS 1968/obraz: převrácené olympijské kruhy, hořící pochodeň (PERM.RB.36/MAQ.M
6. stejný frankotyp jako ad 5 s malou změnou: MEXICO 1, D.F./PERM 651 A/MAQ.M-651
7. Text: H.MATAMAROS.TAMPS./PERM.1487 A/MEXICO SEDE DE/LOS JUEGOS OLIMPICOS 1968/AHORRE TIEMPO/ENVIANDO SUS CARTAS POR CORREO AEREO - ol.kruhy

Olympijské celiny:

1. obálka s vtištěnou 40c oranžovou známkou Yvert 633. Propagační text v barvě modré je v levé dolní části: USE Y COLECCIONE ESTAMPILLAS POSTALES OLIMPICAS. Pod tím cenový údaj: ESTA FORMA TIENE UN VALOR ADICIONAL DE \$ 0.10.
2. Totéž jako ad 1, jen text USE Y COLECCIONE atd. je v barvě černé.

3. Letecká obálka s vtištěnou karminovou 80c leteckou známkou: Yvert 174A. Propagační text stejný jako na popsaných obálkách ad 1,2, je umístěn vpravo dole a vytištěn stejně jako ostatní text modře,
 4. Stejná obálka jako ad 3, propagační text však vytištěn černě.
-

Informační: Vedoucím motivové skupiny Olympiády a sport je V.R. Bušek, Strakonice II/106. Jemu zasílejte laskavě i příspěvky do příštích čísel Olymp-sportu. Vedením úseku Lehká atletika v naší skupině byl pověřen jako expert Otto Kudelka, Kamenice 140, Náchod. Lední hokej vede Jaroslav Justýn, Čs. legií 63, Milevsko. Naším odborníkem na úsek Šachy je František Paroulek, Husova 144 Poděbrady. Hledáme o odborníky, kteří by se ujali dalších úseků (kromě OH).